

Průběžná zpráva o předsudečném násilí

1. 7. – 30. 9. 2020

In IUSTITIA, o.p.s.

Shrnutí

Základní charakteristiky předsudečných incidentů

In IUSTITIA zjistila ve třetím kvartálu roku 2020 celkem **19 předsudečných incidentů**, které se staly na území ČR.

Terčem předsudečného násilí se stávali lidé především z důvodu **národnosti či etnicity a politického přesvědčení**. Podobně jako v předchozím kvartálu se objevil útok motivovaný **zdravotním stavem (nákaza COVID-19)**.

Mezi ohroženými skupinami jsou **Romové** (6 incidentů). Dále se mezi ohroženými skupinami objevují i **Arabové** (2 incidenty) a **muslimové** (2 incidenty). V neposlední řadě se objevují útoky na oběti kvůli jejich **sexuální orientaci nebo genderové identitě**.

Předsudečné násilí bylo zaznamenáno především **ve veřejném prostoru velkých měst a na internetu**. K útokům docházelo převážně v Praze.

Právní vývoj

Trestní řád byl novelizován v oblasti úhrady nákladů řízení. Nově je možné, aby stát uhradil náklady spojené s přibráním zmocněnce poškozeným, ať už ustanoveného sousedem, nebo zvoleného samotným poškozeným. Změna by měla zajistit rozšíření dostupnosti právní pomoci poškozeným v trestním řízení.

Nově jsou také v rámci poučení poškozeného povinny orgány činné v trestním řízení upozornit, že ve věci může být vydán trestní příkaz nebo že může ve věci dojít ke sjednání dohody o vině a trestu. Tato informace je zásadní kvůli termínu podání uplatnění náhrady škody a nemajetkové újmy. Změna by měla přispět k častějšímu řádnému uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení.

Novelou trestního zákona byla zdvojnásobena minimální hranice způsobené škody. U škody nikoli nepatrné, která je podstatná pro posouzení trestnosti skutku, se minimum zvýšilo z 5 000 Kč na 10 000 Kč.

Ústavní soud zveřejnil dva nálezy, v nichž se zabývá otázkou přiznání nákladů za přibrání zmocněnce poškozeného. Soud tím dává jasně najevo, že poškozený má právo být v průběhu trestního řízení zastoupen zmocněncem a náklady spojené s jeho přibráním má povinnost hradit pachatel.

Společenské ovzduší

Prezident Zeman zpochybnil legitimitu amerických protestů proti strukturálnímu rasismu a policejní brutalitě a heslo protestů označil za rasistické. Ombudsman Křeček v souvislosti s protesty ponižoval české Romy.

V některých českých městech vlály vlajky připomínající Památku romského holocaustu. Někteří starostové ale místo piety Romy rasisticky uráželi.

V souvislosti se žhářským útokem v Bohumíně, při kterém Nerom vyvraždil členy své rodiny i jejich nejbližší přátele, se mezi lidmi šířily hoaxy i rasistické protiromské texty a komentáře.

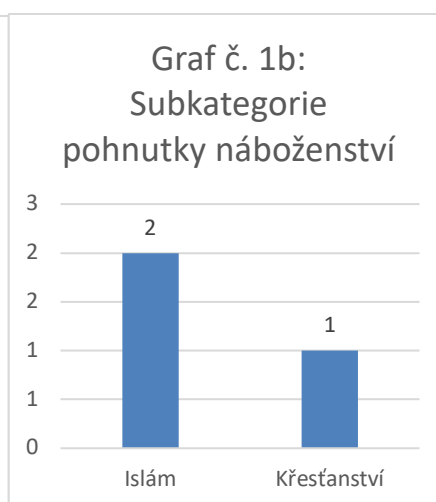
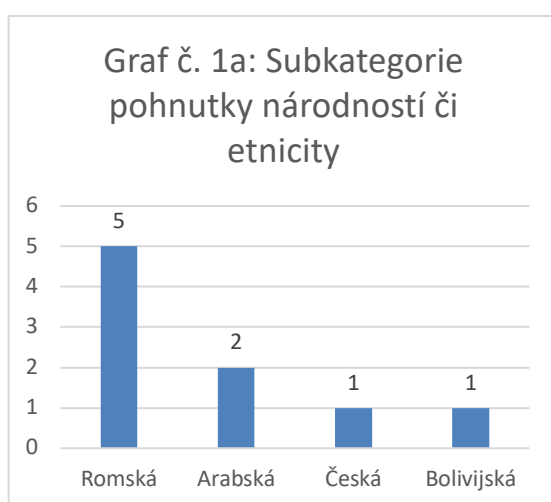
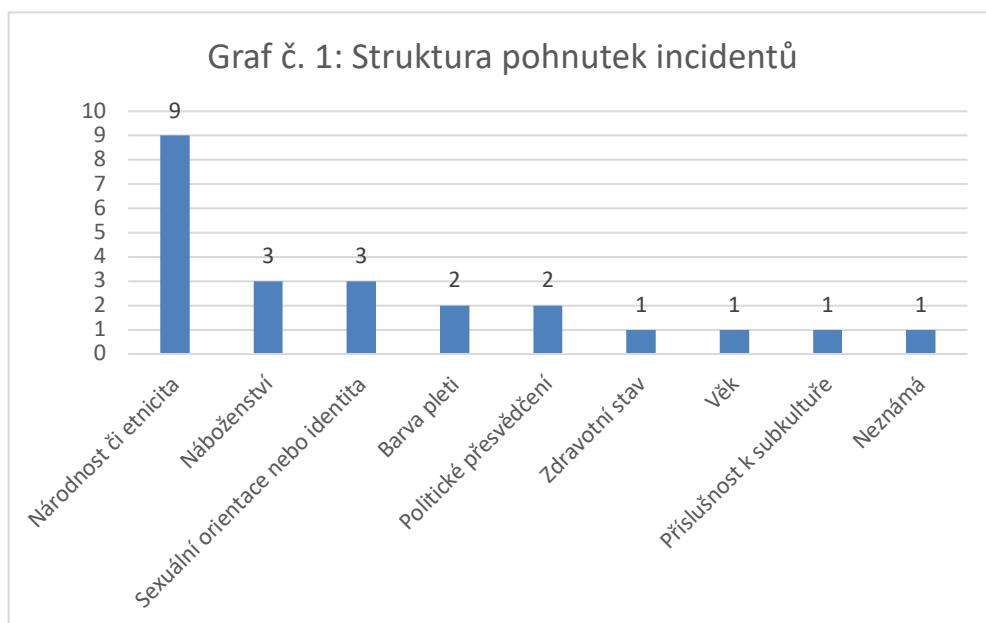
OBSAH

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY PŘEDSUDEČNÝCH INCIDENTŮ	4
POHNUTKA PACHATELŮ	4
FORMA ÚTOKU A ZPŮSOBENÉ ŠKODY	5
LOKALITA A KRAJ INCIDENTŮ	6
VÝZNAMNÉ ZAZNAMENANÉ PŘÍPADY	7
VYHROŽOVÁNÍ DÍVCE KVŮLI NÁKAZE COVID-19	7
NAPADENÍ TAXIKÁŘEM BĚHEM PRAGUE PRIDE	7
PRÁVNÍ ÚPRAVA	8
LEGISLATIVNÍ VÝVOJ	8
JUDIKATURA	9
SPOLEČENSKÉ OVZDUŠÍ	11
POZNÁMKY K METODOLOGICKÝM CHARAKTERISTIKÁM TÉTO ZPRÁVY	23

Základní charakteristiky předsudečných incidentů

Pohnutka pachatelů

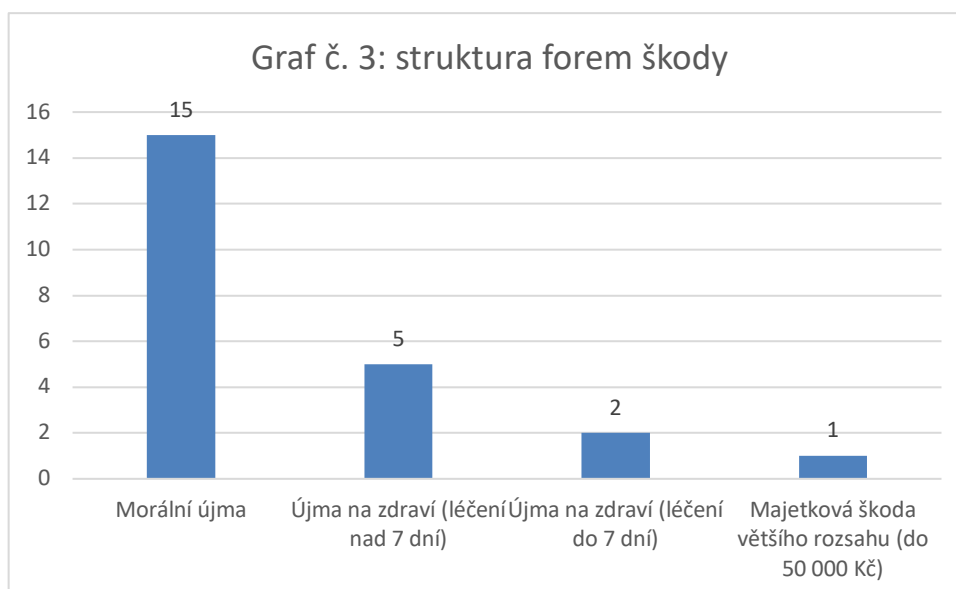
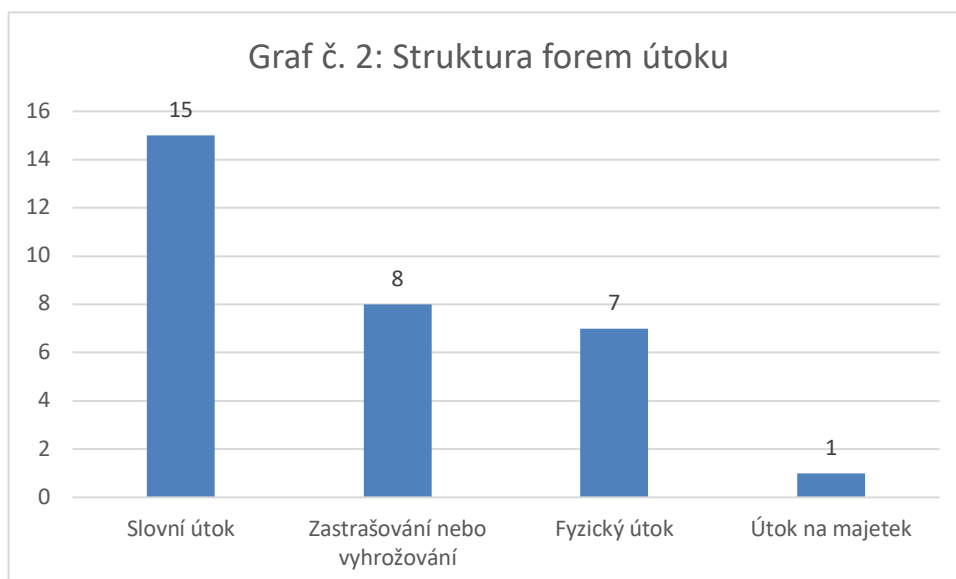
Nejvíce případů v kategorii pohnutky pachatelů bylo motivováno národností či etnicitou (9 případů). Dále se relativně často objevila pohnutka náboženství (3 případy) a sexuální orientace nebo genderová identita (3 případy). Dva případy byly identifikovány v kategoriích: barvy pleti a politické přesvědčení. Po jednom případě bylo zaregistrováno v kategoriích zdravotního stavu, respektive nákazy COVID-19, věku a příslušnosti k subkultuře. V jednom případě zůstala pohnutka zatím neznámá. Co se týče národnosti a etnicity, v pěti případech ji lze specifikovat jako předsudečnost proti Romům, ve dvou případech jako předsudečnost proti Arabům a v jednom proti Čechům a Bolivijcům. Náboženství se ve dvou případech týkalo islámu a v jednom křesťanství.

Forma útoku a způsobené škody

Nejčastější formou byl ve vymezeném období slovní útok (15 případů). Na pomyslném druhém místě se umístilo zastrašování nebo vyhrožování (8 případů). Dále se relativně často objevoval fyzický útok (7 případů). V jednom případě jsme zaznamenali útok na majetek.

Formám útoku částečně odpovídají i způsobené škody. Nejčastěji se objevovala morální újma (15 případů). Pětkrát byla zaregistrována újma na zdraví s dobou léčení nad 7 dní a dvakrát újma na zdraví s dobou léčení do 7 dnů a jednou majetková škoda většího rozsahu, a to do 50 000 Kč.

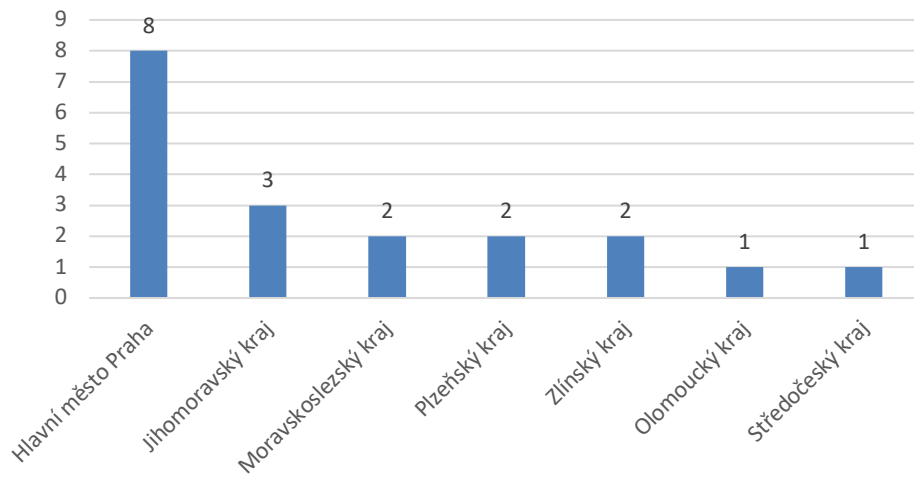

Lokalita a kraj incidentů

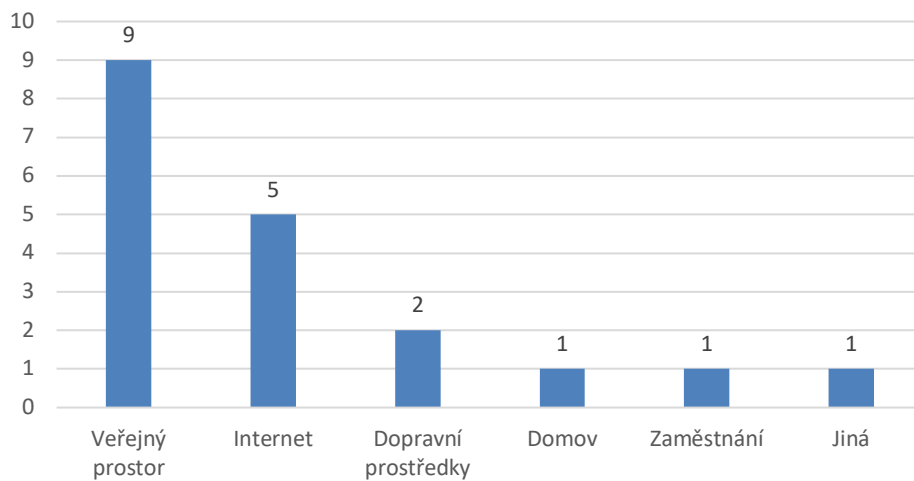
Prostorové rozmístění předsudečných incidentů je nerovnoměrné. Na úrovni krajů bylo nejvíce útoků spácháno v hlavním městě Praze (8 incidentů). Tři incidenty se odehrály v Jihomoravském kraji. Po dvou incidentech bylo zaznamenáno v kraji Jihomoravském, Moravskoslezském a Plzeňském. Po jednom incidentu se pak objevilo v kraji Olomouckém a Středočeském.

Při pohledu na bližší charakteristiky prostředí, kde se incidenty odehrály, je rovněž patrná jistá rozmanitost. Relativně nejvíce útoků se stalo ve veřejném prostoru (9 incidentů). Následuje internet (5 incidentů) a dopravní prostředky (2 incidenty). Jeden incident se vyskytl v zaměstnání, domově oběti a v jiné lokalitě.

Graf č. 4: Počty incidentů dle kraje

Graf č. 5: Počty incidentů dle lokality

Významné zaznamenané případy

Vyhrožování dívky kvůli nákaze COVID-19

Žena se vydala společně s přáteli do nočního klubu. Den po party měla dívka zimnici a další příznaky. Proto se nechala testovat na COVID-19, výsledek byl pozitivní. Dívka předala informaci o naze přátelům a dohledala i další osoby, které tam byly přítomny. Její identita tak byla známa většímu okruhu osob. Lidé na tento incident reagovali tím, že jí ironicky gratulovali k napsaným článkům a „slávě“, vytvořili meme, vyhrožovali jí, že ji pobodají nebo rozbijí hlavu. Pokoušeli se jí dovolat, psát zprávy přes sociální sítě či ji tam sledovat. Předsudečné reakce byly pro dívku velmi zatěžující.

Útok na prodejce v rychlém občerstvení

Incident se odehrál před obchodním domem Albert. Žena zahalená v hidžábu šla z nákupu a u zastávky jí na ulici zničehonic slovně napadla skupina zhruba pěti lidí. Útočili na ni například těmito slovy: „muslimská špína“, „kurva, co se má zabalit do matrace a táhnout odsud“ a „hnusná smradlavá píča“. Když se proti tomu žena ohradila, tak ji odpověděli, že je „svině, co má dostat rakovinu a chcípnout“ a „najdu si tě a zabiju, kundo“. Manžel napadené dále uvádí, že lidi kolem jen přihlíželi a nic neudělali. V důsledku napadení žena už radši nechce nosit hidžáb, i když je to pro ni velice důležité. Má strach z fyzického napadení.

Napadení taxikářem během Prague Pride

Dva návštěvníci festivalu Prague Pride byli napadeni řidičem přepravní společnosti. Muži si přes aplikaci objednali odvoz, a když přijelo auto a oni do něj nasedli, slyšeli řidiče, jak telefonuje se svým známým a rusky mu sděluje: „Zrovna vezu dva buzeranty, asi se poblíju!“ Jeden z mužů, který jazyk řidiče ovládá, se ohradil, načež řidič opáčil: „Já nesnáším buzeranty, jestli buzeranti nejste, můžete tu zůstat.“ Poté zamkl dveře a vyhrožoval, že pokud je otevřou, zpřeláme jim ruce. Nakonec zastavil a vyhodil oba pasažéry z auta. Napadení muži přes sociální sítě upozornili na taxikáře své známé a řešili incident s vedením společnosti. To se napadeným mužům omluvilo a řidič dostal výpověď.

Právní úprava

Legislativní vývoj

Dne 6. 8. 2020 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb. (dále jen „trestní zákoník“) a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád“), který nabyl účinnosti dne 1. 10. 2020. Tato novela bude mít dopad také na trestní řízení vedená v souvislosti s předsudečnými trestnými činy.

V minulé kvartální zprávě jsme zmiňovali novou povinnost poškozeného uplatnit nárok na náhradu škody, nemajetkové újmy či na vydání bezdůvodného obohacení do vydání trestního příkazu nebo při prvním jednání o dohodě o vině a trestu. Dále jsme popisovali povinnost státu uhradit náklady na trestní řízení s přibráním zmocněnce poškozeného. Nově to platí jak pro zmocněnce ustanoveného soudem, tak zmocněnce, kterého si poškozený zvolí sám.

Kromě již v minulé zprávě popisovaných změn novela přináší změny také v kontextu obsahových náležitostí obžaloby a počátku hlavního líčení před soudem. Obžaloby musejí dle § 177 písm. d) trestního řádu nově obsahovat návrh na uložení trestu s uvedením jeho druhu a výměry nebo návrh na upuštění od potrestání. V souvislosti s počátkem hlavního líčení je pak novinkou, že státní zástupce po přednesení obžaloby dle § 206 trestního řádu také uvede, které skutečnosti považuje za nesporné. Dopad těchto změn na procesní postavení poškozeného a pachatele v souvislosti s předsudečnými trestnými činy bude zjevný až při uvedení do praxe.

Novelizace se také pokouší o možnost častějšího využití institutu dohody o vině a trestu, jenž je součástí trestního řádu od roku 2012. Nově je dle § 175a odst. 8) trestního řádu rozšířen okruh skutků, u kterých je možné dohodu o vině a trestu uzavřít, o případy tzv. zvláště závažných zločinů, tedy u úmyslných trestných činů, kde činí horní hranice trestní sazby nejméně 10 let.

Další poměrně zásadní změnou je novelizace § 138 trestního zákoníku, které ve svém odst. 1) stanovuje jednotlivá pásma rozhodná pro kategorizaci výši škody. Dosud se škodou nikoli nepatrnou rozuměla škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč, škodou nikoli malou nejméně 25 000 Kč, větší škodou nejméně 50 000 Kč, značnou škodou nejméně 500 000 Kč a škodou velkého rozsahu nejméně 5 000 000 Kč. Nově jsou pak všechny minimální částky na dvojnásobných hodnotách oproti výše uvedenému. V praxi to tedy bude znamenat, že velká část

skutků dříve trestných bude předána k řešení přestupkovým komisím, které jsou už dnes značně zahlceny. Lze tedy předpokládat, že předsudečné útoky, které jsou řešeny jako přestupky, bude ještě náročnější včas úspěšně vyřídit.

Judikatura

Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. IV.ÚS 3555/19 ze dne 28.7.2020

Ústavní soud vydal nález, v němž se zabývá přiznáním práva na náhradu nákladů vzniklých přibráním zmocněnce v trestním řízení. V daném případě okresní soud přiznal poškozeným náhradu nákladů vzniklé přibráním zmocněnce, na základě stížnosti odsouzeného poté krajský soud usnesení okresního soudu zrušil a nově rozhodl o náhradě nákladů poškozených. Značnou část právních úkonů zmocněnce poškozeného z výpočtu vypustil s odůvodněním, že potřebnými úkony byly pouze převzetí a příprava právního zastoupení poškozené včetně právní porady, dále úkon prostudování spisu při skončení vyšetřování, úkon písemného podání návrhu na přiznání nároku na náhradu nemajetkové újmy a škody a odměna za úkon podání a odůvodnění odvolání.

Ústavní soud výše uvedené usnesení krajského soudu zrušil pro jeho nepřezkoumatelnost. Judikoval, že z ochranné funkce státu a ústavního práva poškozeného na soudní ochranu vyplývá také právo na zajištění účinného hájení práva poškozeného na uplatnění jeho nároků. Pokud se poškozený nechal v řízení zastoupit zmocněncem a byl mu aspoň z části přiznán nárok na náhradu újmy, byl odvolací soud povinen přiznat mu náhradu nákladů vzniklých přibráním zmocněnce. Dále judikoval, že pokud soud dojde k závěru, že náhradu za náklady zmocněnce přizná jen z části nebo je poměrně sníží, musí toto rozhodnutí náležitě a konkrétně odůvodnit. Ústavní soud tady opakovaně zdůrazňuje stanovisko, že poškozenému, pokud mu byla alespoň částečně přiznána náhrada škody, nemůže být k tíži přibrání zmocněnce v rámci trestního řízení.

Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 825/20 ze dne 29. 9. 2020

Ústavní soud vydal nález, v němž se rovněž zabývá přiznáním práva na náhradu nákladů vzniklých přibráním zmocněnce v trestním řízení, a to v případě, kdy bylo stíhání obviněného podmíněně zastaveno podle § 307 trestního řádu.

Ústavní soud dospěl k závěru, že poškozený má nárok na úhradu nákladů spojených s přibráním zmocněnce, i když dojde k podmíněnému zastavení trestního stíhání. Tyto náklady mohou být zahrnuty do celkové škody, jejíž úhrada nebo dohoda o její úhradě je předpokladem pro podmíněné zastavení trestního stíhání.

Pokud dojde k situaci, kdy úhrada nákladů vzniklá poškozenému s přibráním zmocněnce nebyla zahrnuta v této škodě, měl by o povinnosti tyto náklady uhradit rozhodnout na návrh poškozeného usnesením soud. Ústavní soud dal tedy znovu najevo svůj názor, že poškozený má právo být v trestním řízení bezplatně zastoupen zmocněncem a náhrady spojené s jeho přibráním hradí pachatel, a to i v případě, kdy nebyl odsouzen, ale jeho stíhání bylo podmíněně zastaveno.

Společenské ovzduší

Politická reprezentace

Prezident Miloš Zeman na červnové rezidenci u amerického velvyslance u příležitosti 244. výročí Dne nezávislosti zpochybnil legitimitu současných protestů proti rasismu. Heslo „Black Lives Matter“ („Na životech černochů záleží“), které reaguje na prokazatelný strukturální rasismus a policejní brutalitu specificky namířenou vůči Afroameričanům, označil za rasistické.¹ Proti jeho výroku se ohradil například bývalý ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, který připomněl, že i v evropských zemích jsou policisté vůči občanům tmavé pleti „přísnější a suroví“, což často zaznamenával i jako předseda Helsinského výboru pro lidská práva. Zmíněné heslo je podle něj „zoufalým výkřikem Američanů, kteří ani více než sto padesát let po zrušení otroctví nejsou vždy a všude nazíráni jako rovnoprávní občané.“²

Na antirasistické kampaně reagoval také ombudsman Stanislav Křeček ve svém článku pro Právo nazvaném „Black Lives Matter a ti druzí“. Zmiňoval v něm, že okrajově zaregistroval zmínku o tom, že „rasismem ovlivněné postavení Afroameričanů v USA by bylo možné srovnávat s postavením Romů v Evropě nebo přímo u nás.“ Vzápětí ale dodal, že „častějším opakováním tohoto názoru se již nikdo naštěstí nehodlal dále zesměšňovat, neboť je-li obecně přijímán názor, že na vytvořeném bohatství v USA měla v minulosti značný podíl práce černošských otroků, pak totéž se o evropských Romech v žádném případě říct nedá.“ Na závěr Romům doporučil, že pokud je nikdo nechce vzít do práce, mají se zaměstnat sami a pokud nemohou sehnat nájem, mají si sami postavit bydlení.³

Představitel instituce Veřejného ochránce práv tak dal najevo, že jednak nezná evropskou historii, včetně zotročení části evropských Romů,⁴ ale především neví nic o kontextu současné

¹ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/milos-zeman-black-lives-matter-protesty-usa-spojene-staty_2006301814_sto

² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/karel-schwarzenberg-pane-prezidente-opet-jste-slapl-dukladne-vedle>

³ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10214697299666356&set=pb.1839748515.-2207520000..&type=3>

⁴ http://www.romea.cz/cz/romano-vodi/kinga-kali-posledni-otroctvi-evropskeho-kontinentu?fbclid=IwAR3qUKij4G5hsTIQ3Qm_QITE-QH62dXFMDMIkhsfS1ZpOqSk1vTaktRNnV4

situace Romů žijících v ČR a zjevně si nebyl schopen dostudovat ani dokumenty a expertízy vlastního úřadu, které se jejich diskriminaci věnují.⁵

Na výroky ombudsmana o tom, že diskriminovaní Romové se mají zaměstnat sami a sami si mají postavit byty, reagoval text v časopise Romano Hangos. Křeček se na svém facebookovém profilu proti textu ohradil argumentem, že v jiném časopise, který vydává Romea, se píše o tom, že si na Slovensku Romové postavili domy vlastníma rukama.⁶ Tento Křečkův status byl okamžitě sdílen i na oficiální facebookové stránce ombudsmanství. Návštěvníci tohoto oficiálního kanálu se tak mohli jedním klikem dostat do diskuse na osobní facebookové stránce Stanislava Křečka, kam diskutéři napsali například tyto komentáře: „At jdou uz konecne kikani makat jako to delaji vsichni lide co se musi o sebe sami starat a nemaji take zadne sve vlastni pozemky! To je furt dokola... 😏“ nebo „jejich mentalita je po celá staletí stejná. Makat ? No, to ani omylem. Hlavně rodit kvanta dětí a brát na ně krásnou sociální podporu....“

Veřejný ochránce práv se tím přihlásil k legitimizaci nerovného postavení Romů v české společnosti a dal oficiálně prostor předsudečným projevům vůči Romům. Křeček tento příspěvek navíc zveřejnil 3. srpna, tedy den po připomínce romského holocaustu, ke které se nevyjádřil vůbec.

U příležitosti Památného dne romského holocaustu proběhl tradiční pietní akt v Osvětimi. Kvůli pandemii COVID-19 se ale událost konala pouze virtuálně. Vystoupila na ní se svým projevem například slovenská prezidentka Zuzana Čaputová.⁷ Slovenský premiér Igor Matovič pozval při této příležitosti na Bratislavský hrad sto romských osobností.⁸ Český prezident a premiér nechali připomínku noci z 2. na 3. srpna 1944, kdy nacisté zavraždili více než tři tisíce Romů a Sintů v koncentračním táboře Osvětim–Březinka, zcela bez povšimnutí. Jen předseda hnutí Trikolora

⁵ <https://www.ochrance.cz/diskriminace/>

⁶ <https://www.facebook.com/verejny.ochrance.prav/posts/3375553329158986>

⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/v-osvetimi-probehne-2.srpna-kvuli-pandemii-omezeny-pietni-akt.vystoupi-na-nem-napriklad-slovenska-prezidentka-zuzana>

⁸ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/slovensky-premier-igor-matovic-pozval-na-bratislavsky-hrad-sto-romskych-osobnosti>

Václav Klaus mladší zveřejnil právě v tento den vtip dotýkající se Romů.⁹ Muzeum romské kultury vyzvalo Klause k omluvě.¹⁰

V neděli 2. srpna proběhl pietní akt v Letech u Písku. Čeněk Růžička z Výboru pro odškodnění romského holocaustu vyzval politiky, aby stejně jako antisemitismus odsuzovali i projevy anticiganismu. Vládní zmocněnkyně pro lidská práva Helena Válková podpořila požadavek Romů na zřízení pozice vládního zplnomocněnce pro romskou menšinu.¹¹

Ministerstvo školství oznámilo záměr odebrat některým žákům nárok na asistenty pedagoga. Tento typ podpory by tak dostávali jen žáci s mentálním postižením nebo poruchami chování. Podle kritiků je návrh ale diskriminační, protože znevýhodňuje žáky s tělesným postižením, chronickým onemocněním nebo závažnými poruchami učení.¹²

Podle bývalé ombudsmanky Anny Šabatové Česko nenaplnuje některé mezinárodní standardy lidských práv. Zmínila například nepřijetí Istanbulské úmluvy nebo chybějícího dětského ombudsmana.¹³

Desítka romských žen upozornila před Městskou nemocnicí Ostrava na problematiku protiprávní sterilizace a na potřebu schválení zákona o odškodnění nuceně sterilizovaných žen. K témuž vyzvala i zástupkyně ombudsmana Monika Šimůnková a k žádosti o přijetí zákona připojilo podpis 150 osobností.¹⁴

Poslanecký klub evropských lidovců schválil v červnu strategický dokument týkající se inkluze Romů. V něm se například uvádí, že v členských státech je nedostatečná vůle řešit nepříznivou situaci Romů a finanční prostředky z EU jsou v této oblasti čerpány neefektivně.¹⁵

⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/klaus-ml.sdilel-na-facebooku-v-den-pripominky-romskeho-holokaustu-rasisticky-protiromsky-vtip>

¹⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/muzeum-romske-kultury-vyzvalo-klause-mladsiho-k-omluve-za-zverejneni-rasistického-protiromskeho-vtipu-v-den-pripominky>

¹¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/budeme-vysilat-zive-nedele-12-00-pietni-akt-v-letech-u-pisku>

¹² <https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/asistenti-pedagoga-by-se-meli-vyuzivat-mene-planuje-msmt-40336077>

¹³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/podle-byvale-ombudsmanky-anny-sbatove-nesplnuje-ceska-rerublika-nektere-standardy-lidskych-prav>

¹⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/video-romske-zeny-vyzvaly-poslance-aby-konecne-udelali-prvni-krok-k-odskodneni-protipravne-sterilizovanych-osob.pridala-se>

¹⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/evropsti-lidovci-ve-strategickem-dokumentu-k-zaclenovani-romu-kritizuji-neefektivni-utraceni-penez-potencial-romu-neni>

Rada Evropy vyzvala na konci září Česko, aby i nadále zlepšovalo ochranu menšinových jazyků. Pozitivně byly hodnoceny kroky k ochraně němčiny, polštiny a moravské chorvatštiny. Za nedostatečnou výuku romštiny na základních a středních školách bylo ale Česko kritizováno. Rada Evropy rovněž připomněla nesplněnou povinnost umísťovat dvojjazyčné nápisy v místech, kde tvoří národnostní menšina více než 10 % obyvatel (v případě České republiky jde o Slezsko).¹⁶

Poradce a asistent poslance Jaroslava Foldyny Michal Kraft dostal peněžitý trest za text podněcující k nenávisti vůči migrantům. Text pochází z července 2019 a Kraft v něm vyzývá ke střelbě na lodi migrantů mířících do Evropy. Proti rozhodnutí mohl Kraft podat odpor.¹⁷

Kandidát hnutí Trikolora v krajských volbách Ondřej Hutník účinkuje v klipu zakladatele neonacistického hnutí Národní odpor. Ve videu zaznívá například heslo „Čechy Čechům“.¹⁸

Místní samospráva

Den romského holocaustu si připomenula některá česká města a obce vyvěšením romské nebo černé vlajky. K iniciativě se připojily například Pardubice, které vyvěsily černý prapor.¹⁹ Pražské Řeporyje, magistrát hlavního města Prahy, Nová ves u Mělníka, Český Krumlov nebo Praha 7 a Praha 3 pak vyvěsily romskou vlajku.²⁰ V Liberci si událost připomněli členové Asociace romských představitelů Libereckého kraje pietním shromážděním v místě, kde stojí sedm křížů připomínající sedm dětských obětí holocaustu.²¹

Výzvu k připomínce obětí romského holocaustu rozeslali na více než šest tisíc e-mailových adres obcí a měst aktivisté z volného uskupení Dikhas. Z některých adres jim však přišly zamítavé a

¹⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/podle-rady-evropy-je-vyuka-romstiny-v-cesku-nedostatecna.ve-mestech-se-zastopupenim-mensin-chybeji-dvojjazycne-napisy>

¹⁷ https://denikn.cz/437732/soud-potrestal-foldynova-asistenta-za-text-v-nemz-vyzval-ke-strileni-a-deportaci-uprchliku/?cst=df0bdb925166d8513bd270c19c13db5bf3a28239&fbclid=IwAR2apQ1Sjbhp4I7ok2XconrYNa8NcCc-beCLZEKynSVL6NJGmJY_sMg_ZJY

¹⁸ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/kandidat-trikolory-hraje-v-klipu-zakladatele-neonacisticke-s/r~bc550776f1ce11eab115ac1f6b220ee8/>

¹⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/pardubicka-radnice-2.srpna-ucti-pamatny-den-romskeho-holocaustu-vyvesi-cernou-vlajku>

²⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/dalsi-obce-ohlasuji-vyveseni-romske-vlajky-jako-pripominku-pamatneho-dne-romskeho-holocaustu>

²¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/v-liberci-uctili-pamatku-obeti-romskeho-holocaustu-v-miste-byvaleho-nacistickeho-lagru>

rasistické odpovědi. Například starosta Libomyšle Václav Červenka jim odepsal: „Nevidím sebemenší důvod nazývat vyvraždění cikánské komunity nacisty ‚Romský holocaust‘. Rom – občan 20. století – nepracuje, provádí trestnou činnost, žije z dávek na úkor pracujícího bělocha. S cikánem nemá nic společného – možná zbarvení.“²²

Vedení Mostu nechce ustoupit od záměru vybudovat v následujícím roce pro obyvatele Chanova tzv. čunkodomky, ač proti tomu místní obyvatelé i opozice protestují a Agentura pro sociální začleňování výstavbu nedoporučila. Odpůrci čunkodomků navrhuji vedení města zapojit místní obyvatele do rozhodování o budoucnosti sídliště a oprav stávajících domů.²³ Označení čunkodomky odkazuje ke kontejnerovým bytům, do kterých nechal přestěhovat romské rodiny z pavlačového domu v centru Vsetína tehdejší starosta Jiří Čunek. Kvůli tomuto rozhodnutí se poškození obyvatelé s městem Vsetín soudí už od roku 2008. Krajský soud v Ostravě jim přiznal odškodnění od pěti do 30 tisíc korun. Rozhodnutí ale ještě nemusí být konečné, vedení města se může odvolat.²⁴

Pražský magistrát připravil vyhlášku o plošném zákazu videoloterijních terminálů a v září ji schválilo zastupitelstvo. Nařízení bude účinné od ledna a do tří let by měly zmizet terminály z Prahy úplně.²⁵

Krajní pravice

Ministerstvo vnitra zveřejnilo zprávu o extremismu a předsudečné nenávisti za rok 2019. Uvedlo v ní, že tradiční pravicovou scénu zastínila xenofobní uskupení jako Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury, který je zároveň místopředsdou Poslanecké sněmovny. Nenávist šířily podle Ministerstva vnitra i sdružení Mostečané Mostu nebo Národní a sociální fronta.²⁶ Okamura a jeho hnutí dávají prostor nenávistným komentářům na facebookových stránkách. Objevují se tam i výzvy k násilí. V jednom komentáři například autor uváděl, že všechny migranty

²² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/aktiviste-vyzvali-starosty-k-vyveseni-romske-vlajky-k-ucteni-pamatky-romskeho-holokaustu.nektere-odmitave-odpovedi-jsou>

²³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/pirati-a-obyvatele-chanova-jsou-proti-vystavbe-tzv.cunkodomu-a-vedeni-mostu-vzkazuji-zamestnejte-mistni-romy-na-oprave>

²⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/cunek-pred-lety-vystehoval-romy-z-centra-vsetina.mesto-za-to-bude-asi-platit-odškodneni>

²⁵ https://www.idnes.cz/praha/zpravy/herni-automaty-praha-zakaz-regiony.A200910_221424_praha-zpravy_lesa

²⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/vnitro-lidrem-v-sireni-nenavisti-v-roce-2019-byl-tomio-okamura-a-jeho-spd>

postřílí. Texty se zabývá policie a sám předseda hnutí tvrdí, že diskuse nelze uhlídat.²⁷ Předseda poslaneckého klubu SPD Radim Fiala v srpnu zveřejnil video, ve kterém údajně skupina migrantů v Itálii ničí policejní auto. Neuvedl ale, že jde o záběry z natáčení filmu, a tak se pod příspěvkem okamžitě objevily výhrůžky a podněcování k nenávisti a násilí.²⁸

Poslankyně Tereza Hyťhová vystoupila z SPD a přešla do Trikolóry Václava Klause mladšího. Hyťhová se v minulosti „proslavila“ omlouváním výhrůžek smrti prvňáčkům z teplické základní školy, kteří měli na fotografii tmavší odstín kůže.²⁹

V Měděnci na Krušnohorsku se v srpnu uskutečnil koncert pravicově extremistické kapely Ortel. Začal 8. 8. 8 minut po 8. hodině večer. Starostka zjevnou nacistickou symboliku čísla 8 (písmeno H odkazuje k nacistickému pozdravu Heil Hitler) omlouvala tvrzením, že jde o náhodu. Koncert i přes četnou kritiku hájila a kapele dělala reklamu na oficiální webové stránce obce.³⁰

Moderátor Českého rozhlasu Lubomír Xaver Veselý se fotil s předsedou krajně pravicové Dělnické strany sociální spravedlnosti Tomášem Vandasem. V rozhlase přitom platí přísná pravidla pro zaměstnance zapovídající propagaci kandidujících politiků. Podle vedení rozhlasu k porušení nedošlo, ale fotografie přesto vhodná není. Snímek byl pořízen na nacionalistickém setkání v Příčovech.³¹

Společnost Amazon, Google a Wish odstranily neonacistické a rasistické předměty nabízené k prodeji. Z jejich nabídek tak zmizely vlajky, knihy či předměty, které jsou spojeny s rasistickými a neonacistickými hnutími.³²

²⁷ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tomio-okamura-facebook-prispevky-nenavist-hatecrimes-hatespeech-migrace-migranti_2007160715_sto?fbclid=IwAR25Wx0WOO_Ppef-L5Nllw4cRGTg4llesHEfJ5hkZtmmMeGU6ppxoyxo1dE

²⁸ <http://www.romea.cz/cz/publicistika/komentare/robert-malecky-predseda-poslaneckeho-klubu-okamurovcu-radim-fiala-zverejnil-falesne-video-uprchliku-rozbijejici-policejni>

²⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/na-pravicove-xenofobni-scene-pritahuje-poslankyne-ktera-mela-pochopeni-pro-vyhruzky-smrti-romskym-detem-opousti-okamuru-a>

³⁰ <https://denikn.cz/400671/kdyby-nekdo-zvedl-pravici-zpacifikujeme-ho-rika-starostka-ktera-v-arealu-obecniho-uradu-poctvrte-hosti-ortel/?ref=mpm>

³¹ <https://denikn.cz/420645/moderator-vesely-se-fotil-s-extremistou-vandasem-interni-pravidla-pry-neporusil-vhodne-to-ale-neni-pripustil-rozhlas/?cst=79049db28b73a8ae4fefe097902907a5a4f6a86f>

³² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/amazon-google-a-wish-odstranily-ze-svych-stranek-nabidku-rasistickeho-zbozi>

Obvodní soud pro Prahu 1 se bude opět zabývat případem osmi lidí, kteří byli obžalováni z propagace neonacismu prostřednictvím materiálů uskupení Národní odpor. Případ se táhne už více jak deset let.³³ Obvodní soud pro Prahu 2 se bude znovu zabývat případem žen, které byly obžalovány z podpory a propagace neonacistického hnutí Resistance Women Unity. I tento případ je více než deset let starý.³⁴

Bezpečnostní složky

Slovenská policie zatýkala extremisty. Mezi devíti zatčenými byli členové hudebních skupin Krátký proces a Horkýže Slíže. Čeští policisté z Národní centrály proti organizovanému zločinu provedli u bubeníka skupiny Krátký proces Josefa Pokorného domovní prohlídku, při které hledali materiály s nacistickou tematikou.³⁵

Neziskové organizace, které pomáhají obětem trestných činů, žádají pro své klienty větší právní ochranu. Podle organizací proFem, In IUSTITIA a Rozkoš bez rizika je například třeba změnit definici zvláště zranitelné oběti a posílit ochranu před sekundární viktimizací. Zaznělo to na tiskové konferenci.³⁶

Média a kultura

V souvislosti se srpnovým žhářským útokem v Bohumíně, při kterém uhořelo 11 lidí, z toho tři děti, se mezi lidmi šířily informace o tom, že pachatel nebo oběti byli Romové. Na sociálních sítích se proto objevovaly komentáře tento čin schvalující nebo vyjadřující radost nad tím, že zemřeli právě Romové. Piráti spolu s lidmi z organizace Romea kvůli tomu podali několik trestních oznámení.³⁷ Olej do ohně přilévala i média. Idnes.cz zveřejnil neověřenou a nepravdivou výpověď jednoho ze svědků, který pachatele popisoval jako Roma.³⁸ V článku na

³³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/predstavitele-narodniho-odporu-se-vrati-opet-k-soudu.kauza-ktera-trva-vice-jak-10-let-je-znovu-otevrena>

³⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/soud-bude-znovu-resit-pripad-zen-vinenych-z-propagace-neonacismu>

³⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/slovenska-a-ceska-policie-zatykala-pri-akci-proti-extremismu-cleny-kapel.policiste-nasli-predmety-s-nacistickou-tematikou>

³⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/neziskove-organizace-zadaji-vetsi-ochranu-obeti-trestnych-cinu>

³⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/grilovacka-cikanu-smrt-cikanske-sebranky-je-nasim-stestim.mistopredsedyne-piratu-olga-richterova-a-organizace-romea>

³⁸ https://www.idnes.cz/ostrava/zpravy/bohumin-svedectvi-tragedie.A200808_221135_ostrava-zpravy_woj

internetových Vlasteneckých novinách se dokonce psalo: „Jedenáct cikánů mínus. Něco uhořelo a něco vyskákalo z oken.“ I tímto textem se začala zabývat policie.³⁹

V brněnském divadle Husa na provázku proběhla diskuse o mediálním obrazu Romů. O tématu diskutovali novinářka a moderátorka Jarmila Balážová, novinář a hudebník Patrik Banga a režisér a herec David Tišer.⁴⁰

Internetový server Idnes.cz vydal v září článek o tom, že v okolí brněnského Cejlu je tzv. no-go zóna, tedy nebezpečné místo, kam se bojí chodit běžní obyvatelé a nezasahují tam bezpečnostní složky. Není to pravda, což rozporují i dřívější články ze stejného média, jak vysvětluje ředitel Občanské poradny v Brně David Oplatek.⁴¹

Facebook v polovině července pohrozil zrušením profilu předsedy SPD Okamury a místopředsedy strany Fialy kvůli pokračujícímu porušování zásad komunity.⁴² YouTube Okamurovi dokonce zablokoval profil a smazal dvě videa kvůli šíření nenávisti.⁴³

Podle výzkumu Romského vzdělávacího fondu, Rady Evropy a Institutu Georga Eckerta je v českých učebnicích minimum informací o Romech. Pokud už se tam nějaké zmínky objeví, nežádka podporují stereotypy. Z 38 zkoumaných českých učebnic zmiňovalo Romy jen 11.⁴⁴

Institut Tereziánské Iniciativy umístil na vzdělávací portál Holocaust.cz databázi romských obětí holocaustu.⁴⁵

Senát na svém červencovém jednání schválil nominaci Olgy Fečové na státní vyznamenání. Fečová se několik desetiletí věnuje dětem z ulice, zpívá s nimi, tancuje, maluje a nacvičuje

³⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/jedenact-cikanu-minus.neco-uhorelo-a-neco-vyskakalo-z-oken-napsal-v-souvislosti-s-tragedii-v-bohumine-server-vlastenecke>

⁴⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/video-v-divadle-husa-na-provazku-se-diskutovalo-o-medialnim-obrazu-romu>

⁴¹ <https://denikreferendum.cz/clanek/31670-babis-nezvlada-covid-a-tak-jeho-noviny-rozdmychavaji-nenavist-k-romum>

⁴² https://www.lidovky.cz/domov/facebook-chce-zrusit-stranky-spd-tomia-okamury-i-radima-fialy-porusuji-pry-zasady-komunity.A200714_122947_In_domov_ele

⁴³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/you-tube-vratil-okamurovi-kanal-ale-smazal-mu-dve-vidoa-kvuli-sireni-nenavisti>

⁴⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/vyzkum-pouhych-71-vet-o-romech-v-ucebnicich-pro-zs.chybi-objektivni-informace-navic-ty-ktere-tam-jsou-podporuji-stereotypy>

⁴⁵ <http://www.romea.cz/cz/romano-vodi/holocaust.cz-spustil-databazi-romskych-obeti.informace-a-dokumenty-vypraveji-konkretni-zivotni-pribehy>

divadlo. Nominaci navrhla Zuzana Jurková, která své rozhodnutí vysvětlovala takto: „Olga Fečová celoživotně ztělesňuje přístup, který se ukázal jako zásadní a zachraňující i v době covidové epidemie: že totiž nezištná péče o druhé může být integrální součástí života i těch, kteří nemají v hmotné oblasti nadbytek.“ Prezident Zeman vyznamenání Fečové u příležitosti výročí vzniku Československé republiky 28. října neudělil.⁴⁶

Ostravská ústřední knihovna pracuje s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí. Zaměstnává kvůli tomu i romského asistenta Milana Blindatsche. Knihovna už dlouhé roky provozuje projekt Romaňi Kereka – Romský kruh.⁴⁷

U příležitosti vzpomínky na oběti romského holocaustu se 2. srpna uskutečnilo několik pietních akcí. Na pražském náměstí Míru proběhlo setkání s názvem Leperiben: My nezapomínáme, kterou pořádala organizace Ara Art.⁴⁸ Památník Terežín připomněl události expozicí Muzea romské kultury v jedné z cel Malé pevnosti. Expozice tam bude do konce roku 2023.⁴⁹ Pietní akt se uskutečnil i v Letech u Písku.⁵⁰ 20. srpna uctilo asi 150 lidí památku obětí holocaustu Romů a Sintů v Hodoníně u Kunštátu na Blanensku.⁵¹

Od září je v ústecké Galerii Hraničář k vidění výstava Bílá Místa, která odkazuje k hnutí Black Lives Matter a upozorňuje na nepřítomnost a neviditelnost menšin v majoritní kultuře.⁵²

Na začátku července se v Plzni uskutečnil festival romské kultury Ara Fest. Návštěvníci si mohli užít výstavy i koncerty.⁵³

⁴⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/senat-navrh-olgu-fecovou-na-statni-vyznamenani.o-tom-zdaji-bude-udelena-medaille-za-zasluchy-nyni-rozhodne-prezident-zeman>

⁴⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/knihovna-v-ostrave-vzdelava-i-bavi-deti-z-vyloucenych-lokalit>

⁴⁸ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/leperiben-my-nezapominame.ara-art-i-letos-porada-pietni-akci-k-pripomince-obeti-romskeho-holocaustu-v-nedeli-v-praze>

⁴⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/v-pamatniku-terezin-se-jedna-z-cel-zmeni-v-expozici-muzea-romske-kultury-venovane-genocide-romu>

⁵⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/budeme-vysilat-zive-nedele-12-00-pietni-akt-v-letech-u-pisku>

⁵¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/pres-150-lidi-prijelo-uctit-do-hodonina-u-kunstatu-pamatku-romu-transportovanych-do-osvetimi>

⁵² <http://www.romea.cz/cz/kultura/bila-mista-v-hranicari-vystava-odkazujici-na-hnuti-black-lives-matters-predstavuje-v-usti-nad-labem-romske-a-proromske-umelce>

⁵³ <http://www.romea.cz/cz/kultura/hudba/ve-ctvrtek-zacina-v-plzni-ctvrty-rocnik-festivalu-ara-festu.na-zaverecnem-koncertu-vystoupi-lucie-bikarova-nebo-vojta>

Letošní festival Prague Pride proběhl na začátku srpna, tradiční průvod se ale kvůli epidemii COVID-19 neuskutečnil. Nahradila ho ale plavba lodí. Část programu se realizovala online.⁵⁴

V Mladé Boleslavi se na konci srpna už po páté konal romský festival, kterého se zúčastnilo asi 1 500 návštěvníků.⁵⁵

I letos proběhl Světový romský festival Khamoro. Kvůli epidemii koronaviru ale pořadatelé museli program rozdělit do více termínů i míst. Zářijová Khamoro párty se uskutečnila ve Stromovce.⁵⁶

Veřejnost

V Přerově proběhla schůzka občanů kvůli incidentu mezi dvěma olašskými rodinami. Zaznívaly tam stereotypy i dávno vyvrácené hoaxy – například, že Romové, kteří nepracují, dostanou důchod vypočtený z průměrné mzdy.⁵⁷

Česká paterčata narozená v romské rodině šla v září poprvé do školy, o čemž informovala česká média. Diskuse pod články zaplavily nenávistné, stereotypní a rasistické komentáře.⁵⁸

Romové jsou diskriminováni na trhu s byty. Romea.cz zveřejnila nahrávky rozhovorů osmadvacetiletého muže s realitními makléři z Kralup nad Vltavou ze společností Best Reality, Stars reality corporation s.r.o., DůmRealit.cz, Broker's Team a CENTURY 21. Zaměstnanci zájemce odmítli a vymlouvali se na majitele bytů, kteří Romům prý pronajímat nechtějí. K rasové diskriminaci docházelo i přesto, že zájemce nabízel až pět nájmu předem a upozorňoval na to, že má stálou práci.⁵⁹ Na diskriminaci Romů při hledání bydlení upozornil i dvaadvacetiletý student Robert Olah ve své bakalářské práci, která byla hodnocena jako jedna z nejlepších na Fakultě sociálně ekonomické UJEP. Ve svém výzkumu rozeslal 1 600 žádostí o pronájem bytu a

⁵⁴ https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/prague-pride-2020-festival-program-lgtbq-koronavirus-snatky-homosexuálu_2008011727_kro

⁵⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/tessie-vajdis-nebo-duo-gizman-a-ferko-vystoupi-v-sobotu-na-romskem-festivalu-v-mlade-boleslavi>

⁵⁶ <http://www.romea.cz/cz/kultura/festival-khamoro-se-uskutecni-ve-dvou-blocich-v-zari-a-listopadu>

⁵⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/video-bourliva-diskuze-mez-romy-majoritou-a-vedenim-mesta-v-prerove.zaznivaly-stereotypy-i-davno-vyvracene-hoaxy>

⁵⁸ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/komentar-patercata-prvne-ve-skole-a-primitivove-maji-zne>

⁵⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/romove-nemaji-sanci-si-pronajmout-byt.romska-rodina-nabizi-pet-najmu-dopredu-reality-se-vymlouvaji-na-majitele-bytu>

porovnával mezi sebou pět českých krajů. Nejvíce negativních odpovědí získal v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, nejméně v Praze a ve Zlínském kraji.⁶⁰

Podle výzkumu společnosti Nielsen Admosphere si polovina Čechů starších 15 let aktivních na internetu myslí, že národnostní menšiny jsou v Česku zvyhodňovány. V případě Romů si to myslí 63 % respondentů a pouze 23 % je považuje za znevýhodněné. Výzkum se uskutečnil na vzorku 500 respondentů.⁶¹

V mostecké základní škole U Stadionu nastoupili romští prvňáčci do segregované třídy. Zatímco děti bílé pleti chodí do 1. A, romské děti navštěvují 1. B a 1. C. podle ředitele školy jde o náhodu, rodiče romských dětí s tím ale nesouhlasí.⁶²

Evropský parlament přijal v září usnesení vyzývající členské státy evropské unie, aby podpořily vzdělávání Romů a boj proti jejich diskriminaci a segregaci. Europoslanci upozornili, že v důsledku pandemie COVID-19 došlo ke zhoršení situace romských komunit a vyzvali Evropskou komisi, aby předložila legislativní návrh, který by se věnoval zlepšení životních a hygienických podmínek Romů i boji proti jejich chudobě.⁶³

V litvínovském Janově nebo ústeckých Neštěmicích a Krásném Březně se objevilo podezření na kupčení s hlasy v nadcházejících krajských volbách. Upozornil na to sociální pracovník a místopředseda Zelených Petr Globočnick.⁶⁴

Anglické gymnázium v Praze nabízí přístup také romským studentům. Na podnět absolventů, kteří maturovali v červnu 2011, bylo založeno Stipendium Václava Havla, jehož cílem je podpořit romské studenty pocházející ze sociálně znevýhodněného prostředí.⁶⁵

⁶⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/bakalarska-prace-studenta-vs-roberta-olaha-prokazala-diskriminaci-romu-na-trhu-z-bydlenim.vzdelani-romove-maji-vetsi-sanci>

⁶¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/vice-jak-polovina-cechu-aktivnich-na-internetu-si-mysli-ze-narodnostni-mensiny-jsou-zvyhodnovany.nejvice-pry-romove>

⁶² <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/v-moste-si-rodice-stezuji-na-rozdeleni-prvnick-trid-podle-barvy-pleti-40335171>

⁶³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/europoslanci-vyzyvaju-evropskou-komisi-aby-navrhla-rozsahly-zakon-proti-diskriminaci-romu>

⁶⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/na-severu-cech-se-opet-objevilo-podezreni-na-kupceni-s-hlasy.policie-bude-informace-proverovat>

⁶⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/anglicke-gymnazium-v-praze-motivuje-romske-studenty-ke-studiu-na-teto-skole.nabizi-take-stipendium-vaclava-havla>

Více jak 200 romských studentů středních a vysokých škol požádalo o stipendium od organizace Romea. Jde o rekordní počet, který dokládá, že mladí Romové mají o studium zájem, navzdory tomu, že mnozí z nich pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí.⁶⁶ 40 romských studentů se zúčastnilo letní školy Baruvas. Hlavním tématem týdenního pobytu byla historie Romů ve 20. století.⁶⁷

Brněnský řidič autobusu Josef Prokeš odmítl v práci vyjet s vozem, na kterém byla umístěna politická reklama SPD Okamury útočící na inkluzi ve školství. Reklama obsahovala slogan „Zdravé školství bez inkluze“ a Prokeš, který je sám otcem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, ji vnímal jako urážlivou vůči žákům, kteří mohou díky inkluzivnímu vzdělávání chodit do běžných škol. Prokeš se obrátil na Dopravní podnik města Brna, který mu však pohrozil, že pokud odmítne s problematickým vozem vyjet, bude mít neomluvenou absenci. Až když řidič přes sociální sítě oslovil brněnskou primátorku, bylo mu umožněno autobus odmítnout bez hrozby pracovního postihu.⁶⁸

⁶⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/romea-pres-200-zadosti-o-stipendium.rekordni-pocet-zadatelu-ukazuje-ze-mladi-romove-maji-touhu-se-vzdelavat>

⁶⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/ctyricet-romskych-studentu-se-zucastnilo-letni-skoly-baruvas>

⁶⁸ https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/spd-ridic-josef-prokes-autobus-reklama-slogan-inkluze-dopravni-podnik-brno_2009012003_jgr

Poznámky k metodologickým charakteristikám této zprávy

Případy popsané v kvartální zprávě jsou ty, které byly zaregistrovány zaměstnanci a zaměstnankyněmi organizace In IUSTITIA během terénní práce a vlastního monitoringu médií a internetu. Dále některé případy nahlásili sami poškození či svědci.

Předsudečná pohnutka je v této zprávě identifikována jako předběžná – expertní. In IUSTITIA se snaží incidenty, které byly zaznamenány jejími silami, ověřovat, a to zejména ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. V kvartálních zprávách se nevyskytují incidenty, které In IUSTITIA přejímá z policejních statistik po uplynutí kalendářního roku do příslušných výročních zpráv o stavu předsudečného násilí v ČR. Z toho důvodu se údaje obsažené v kvartálních zprávách a výroční zprávě za daný rok budou nezbytně lišit.

S ohledem na interpretaci prezentovaných dat je třeba dále doplnit, že u kategorií typu škody, formy útoku a pohnutky platí, že incident mohl být charakterizován více než jedním znakem. Například jeden incident mohl být zaregistrován jako protiromský a protimuslimský zároveň. U některých případů naopak mohly být znaky neznámé nebo zatím neobjasněné. Proto je nutno k jejich interpretaci přistupovat opatrně.

Podrobněji je metodika monitorování předsudečného násilí zpracována ve výročních zprávách.

Neprošlo jazykovou korekturou.